

२३ डिसिम्बर २०२०, सर्वोच्च अदालतले संसद् पुनः स्थापनाके मागसहित परेके रटि नविदनमाथि बुधबार पहिलो सुनुवाइ गर्दै संवैधानिकि इजलासमा पठाउने आदेश गरेको छ। प्रधानन्यायाधीश चोलेन्द्रशमशेर जबराके क्ल इजलासले १२ वटा रटि नविदनमाथि अन्तरिम आदेश नदार्ई शुक्रबार संवैधानिकि इजलासमा सुनुवाइ हुनेगरी पेस गर्न आदेश दार्ई के हो।

‘संवैधानिके धारा ७६ ९१०, ९७० र धारा ८५ के व्याख्यासँग सम्बन्धति भः कले प्रस्तुत नविदन नयिमअनुसार गरी संवैधानिकि इजलासमा पेस गर्नु,’ आदेशमा भनार्ई के छ। प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीके सफिरसिमा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले संसद् वधितन गरेपछि पुनः स्थापनाके माग गर्दै सर्वोच्चमा १३ वटा रटि नविदन दर्ता भः क छन्। सबैके चासोक रूपमा हेरार्ई के सो मुद्दालार्ई सर्वोच्चले कुनै आदेश नदार्ई संवैधानिकि इजलासमा पठाः के छ।

वरषिठ अधिवक्ता कृष्णप्रसाद भण्डारीले संसारमा कुनै संवैधानिके बनिाकसुर संसद् भंग गर्ने अधिकार प्रधानमन्त्रीलार्ई नदार्ई के जकिरि गरे। ‘माधव नेपाल र पुष्पकमल दाहालसँग रसि उठेर रुल अफल मच्चिन् पाईदैन। नरिवाचनले पनः तानाशाह जन्माउँछ,’ इजलासमा बोल्दै कनुन व्यवसायीक गुरुदेव भण्डारीले भने, ‘न्यायकिजगत, न्यायके परम्परा देखाइदनिस् श्रीमान्। जब गोलमाल हुन्छ, तब संसद्मा बाढी आउँछ। त्यो बेला न्याय बोलनुपर्छ। अन्तर्राष्ट्रिय मर्यादा देखाइदार्ई। यो देशमा तानाशाह प्रधानमन्त्री चाहेक छैन।’ उनले भने, ‘तीन वरषमा जनताले केपाः रु कनुन कटार्ई कः कधकिरि बढेके छ। पार्टीके झगडालार्ई लार्ई र संसद् वधितन गर्न पाइन्छ?’

वरषिठ अधिवक्ता शम्भु थापाले देशमा आजीवन प्रधानमन्त्री हुन खोजेकले देशके अवस्था बगिरेके बुधबार बहसक क्रममा बताः। उनले संवैधानिके कतौ नभः के अधिकारमाथि टेकेर प्रधानमन्त्रीले कम गरेके जकिरि गरे। ‘संवैधानिके धारा ७६ के १ र ७ मा प्रधानमन्त्रीके वैधता अधिकार कहाँ छ।’ हजिके संवैधानिके थियो, अहलिं तोकलगाउने अधिकार कहाँ छ। थापाके जकिरि थियो। त्यसैगरी वरषिठ अधिवक्ता हरहिर दाहालले बाहिर चलेक हल्ला नरिाशालार्ई चरिन अन्तरिम आदेशसहित पूरण इजलासमा लैजानेगरी नरिणय गर्न प्रधानन्यायाधीशसमक्ष इजलासमा आग्रह गरे।

‘लहडमा गरेक नरिणयले मान्यता पाउनुहुँदैन। अधिकारके ठूलो दुरुपयोग भः के छ। सरकार बनाउने वक्त्प हुँदाहुँदै चरणचरणक सरकारके परक्त्पना गरेके छ,’ उनले बहसमा भने, ‘मुलुकमा पहिलोपटक दुई तहार्ई भः के बेला राजा महेन्द्रले जस्तै प्रधानमन्त्री ओली आपैले सधियाः।’ नेकपाक प्रमुख सचेतक देव गुरुङलगायत चारजना सांसदले दर्ता गरेके नेकपाके तर्फबाट ५० भन्दा बढी कनुन व्यवसायी बहसक लागितयार रहेके अधिवक्ता गोविन्द शर्मा बन्दीले इजलाससमक्ष बताः क थार्ई।

‘संसद्के वधितनके सफिरसि कुन सन्दर्भमा गर्नुभयो।’ प्रधानमन्त्री नविदन पनः संवैधानिके गार्ई के आक्रमण भः पछि हामी अदालत आउन ठान्यौं,’ बहसमा अधिवक्ता शर्माले भने। ‘प्रधानमन्त्रीके सन्देशमा मेरा वरिद्धमा अवशिवासके प्रस्ताव आउन लागेकले बाध्य भः र संसद् वधितन गर्नुपरेके बताउनुभः के छ,’ बहसमा भने, ‘प्रधानमन्त्रीवरिद्ध अवशिवासके प्रस्ताव ल्याउन पाउने अधिकार हो। कुनै पनः प्रधानमन्त्रीले राम्रो कम गरेके छरछैन भन्ने संसद्मा जाँचन पाइन्छ।’ विश्वास लनि सक्ने अवस्था हुँदाहुँदै संसद् वधितन भयो।

शर्माले बहस आजै सक्ने वा लम्बाउने भन्ने वषियमा परामर्श गर्दा प्रधानन्यायाधीले संवैधानिकि इजलासमा पठाउने जवाफ दार्ई। प्रधानन्यायाधीश जबराले राष्ट्रपति कार्यालयले जारी गरेके सूचनाअनुसार संवैधानिके धारा ७६ के उपधारा ७ अनुसार व्याख्या गर्न आग्रह गरे। कनुन व्यवसायीहरूले

यसअघकिे नजरिअनुसार ११ जना न्यायाधीशके इजलासले नरिणय गरेकले अन्तरमि आदेश दिं र बृहत् पूरण इजलास तोक्न आग्रह गरें
प्रधानन्यायाधीश जबराले अघलि्लो संवधान नै फरकभं के उत्तर दिं 'परसं संवैधानकिे इजलासमा पठां र छलफल गरौला,' प्रधानन्यायाधीशले भनें

बहसमा यो ऊ भनुभनुदा पनं राषट्रपति कर्यालयबाट जारी सूचनामा आधारति रही धाराके व्याख्या गर्न प्रधानन्यायाधीशले बतां 'धारा ७६ के ७ मा मात्रै वधिटनके अवस्था छं कुन अवस्थामा वधिटन गर्न सक्छ, त्यसैलाई सर्वोच्चले व्याख्या गर्छ,' प्रधानन्यायाधीशले इजलासबाटै भने, 'आदेश उसै दिन गर्नेगरी संवैधानकिे वषिय पठाउने प्राक्कसि छं

बहस गर्न पुगेक सबै कनुन व्यवसायी वैसाथ उठेर प्रधानमन्त्रीके नरिणय कर्यानवयन नगरन-नगराउन अन्तरमि आदेश प्रधानन्यायाधीशसमक्क्ष माग गरें तर प्रधानन्यायाधीशले मुसुक्क हाँसदै संवैधानकिे इजलासमा जाने जवाफ दिं कनुन व्यवसायीले भने, 'त्यसो भं अन्तरकलीन अन्तरमि आदेश भं पनं दिनुसं' प्रधानन्यायाधीश जबरा महान्यायाधिविक्ता कर्यालयके नयाँ भवन उद्घाटनमा प्रधानमन्त्री प्रमुख अतिथिकिे साथमा वशिष्ट अतिथिकिे रूपमा जाने भं कले हतारमा देखिं क थिं त्यसैले बुधबार दिउँसो साढे १ बजे बहस रोक्किे थियों